

Valtioneuvoston päätös Valorem Verkko 1 Oy:n hakemukseen saada kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 29 päivänä heinäkuuta 1977 annetussa laissa (603/1977, jäljempänä lunastuslaki) tarkoitettu lunastuslupa ja ennakkohaltuunottolupa (Yli-Olhava–Herva 400 kV).

Annettu Helsingissä 23 päivänä huhtikuuta 2026

HAKEMUS

Valorem Verkko 1 Oy (jäljempänä hakija) on 19.3.2024 saapuneella hakemuksellaan pyytänyt lunastuslain 5 §:n mukaista lunastuslupaa 400 kV sähkönsiirtojohtojen ja tiedonsiirtolaitteiden pysyvää käyttöoikeutta varten hakemuksessa ja sen liitteissä osoitetulla alueella Iin kunnassa. Hakija on hakenut lunastettavalle omaisuudelle lunastuslain 58 §:n mukaista ennakkohaltuunottolupaa. Hakija on pyytänyt lunastuksen kohteen jätettävän vähemmän tärkeiltä osiltaan lunastustoimituksessa määrättäväksi lunastuslain 10 §:n mukaisesti.

Lunastus alkaa kiinteistöltä 139-407-109-8 Leväaapa ja päättyy kiinteistölle 139-402-55-8 Hervan sähköasema Iin kunnassa. Johdon pituus on noin 11 kilometriä.

Hakijan tarkoituksena on rakentaa uudelta Yli-Olhavan sähköasemalta uudelle Hervan sähköasemalle uusi 400 kV voimajohtoyhteys Iin kunnassa. Voimajohtoyhteyden rakentaminen edellyttää käyttöoikeuden lunastamisen voimajohtoa varten.

Voimajohtohanke liittyy Yli-Olhavan tuulivoimapuistoon, jonka rakentamisen edellytyksenä on mahdollisuus siirtää tuulipuiston tuottama energia kantaverkkoon. Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaava mahdollistaa kokonaisuudessaan 50 tuulivoimalan rakentamisen, jolloin puiston kokonaisteho on noin 400 MW. Yli-Olhavan tuulivoimapuisto muodostuu kahdesta erillisestä alueesta, joihin molempiin on tarkoitus rakentaa erilliset 400 kV voimajohdot. Toteutuessaan tuulipuisto tuottaa merkittävän määrän uusiutuvaa energiaa, ja hankkeella saavutetaan huomattavia positiivisia ilmastovaikutuksia tukien Suomen ilmastopoliittisia tavoitteita. Kaksi erillistä voimajohtolinjaa mahdollistaa tuulivoimapuiston toteuttamisen tarvittaessa kahdessa osassa. Voimajohtojen rakentamista varten haetaan lunastus- ja ennakkohaltuunottolupaa kahdella eri hakemuksella.

Yli-Olhavan tuulivoimahankkeesta sähkönsiirtoineen on toteutettu ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), joka valmistui vuonna 2020. YVA-selostuksen täydennys hankkeen sähkönsiirron osalta valmistui vuonna 2024. Tuulivoimapuiston osayleiskaava ja tuulivoimaloiden rakennusluvat ovat lainvoimaisia. Hakijan tarkoituksena on saada Yli-Olhava–Herva 400 kV voimansiirtojohtojen rakentaminen ja käyttöönotto toteutettua vuoden 2026 loppuun mennessä.

Lunastettavan 400 kV voimajohdon johtoaukean leveys omassa johtokäytävässä on 42 metriä. Voimajohdon sijoituessa Keminmaa–Pikkarala 400 kV ja Simojoki–Herva 400 kV voimajohtojen rinnalle johtoaukean leveys on yhteensä 124 metriä. Simojoki–Herva 400 kV voimajohdon rinnalle sijoituessaan johtoaukean leveys on yhteensä 83 metriä ja Petäjäskoski–Nuojuankangas 400 kV ja Herva–Kuusela 400 kV voimajohtojen rinnalla yhteensä 130 metriä. Johtoalueeseen sisältyy johtoaukean molemmin puolin 10

metriä leveät reunavyöhykkeet, ja rakennusrajoitus koskee koko johtoaluetta reunavyöhykkeineen. Pylvästyypinä käytetään harustettuja ja vapaasti seisovia pylväitä. Hakemukseen liitetyissä johtoaluekuvissa on tarkemmin esitetty tarvittavat johtoalueet sekä käytettävät pylvästyypit.

Energiavirasto on 2.4.2024 myöntänyt hankkeelle sähkömarkkinalain (588/2013) 14 §:n mukaisen hankeluvan.

Ympäristövaikutusten arviointi

Yli-Olhavan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointi

Yli-Olhavan tuulivoimahankkeesta on tehty ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, jäljempänä YVA-laki) mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), jossa on arvioitu tuulivoimapuiston ja sen sähkönsiirron eri toteuttamisvaihtoehtojen vaikutuksia. YVA-menettely on toteutettu YVA-lain mahdollistamana yhteismenettelynä kaavoituksen yhteydessä. Kaavaselostus, joka on sisältänyt YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, on ollut nähtävillä talvella 2020, ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä on annettu 22.7.2020.

Kaava-YVA-yhteismenettelyn kaavaluonnosvaiheeseen sisältyneessä ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) on ollut tarkastelussa vaihtoehdot SVE B, SVE E ja SVE F tuulivoimapuiston liittämiseksi kantaverkkoon. Vaihtoehdossa SVE B on selvitetty sähkönsiirron toteuttamista uutena yksi- tai kaksivirtapiirisenä 110 kV ilmajohtona Fingrid Oyj:n suunnitteleman ja nykyisin jo rakennetun Pyhänselkä–Keminmaa 400+110 kV voimajohdon rinnalle. Sähkönsiirto olisi suuntautunut nykyistä Keminmaa–Pikkarala 400 kV reittiä pitkin pohjoiseen Simojoelle, jonne olisi rakennettu uusi 400/110 kV sähköasema.

Vaihtoehdossa SVE E on selvitetty sähkönsiirron toteuttamista liittymällä suoraan Pyhänselkä–Keminmaa 400+110 kV voimajohtoon Fingridin uudella Hervan sähköasemalla, jonka sijoituspaikkaselvitys on ollut YVA-menettelyn aikaan käynnissä. Vaihtoehdossa sähkönsiirto tuulivoimapuiston sähköasemilta Hervan sähköasemalle toteutetaan uudella 110 kV ilmajohtolla Pyhänselkä–Keminmaa voimajohdon rinnalla. Mikäli tuulivoimapuiston kokonaisteho olisi yli 500 MW, sähkönsiirtoa varten tarvittaisiin vaihtoehdossa kaksi rinnakkaista 110 kV:n voimajohtoa Tuomelan ja Hervan sähköaseman välille.

Vaihtoehdossa SVE F on tutkittu sähkönsiirron toteuttamista liittymällä Pyhänselkä–Keminmaa 400+110 kV voimajohtoon uudella Fingridin kytkinasemalla, jonka sijoituspaikaksi on tarkasteltu Tuomelan aluetta. Tuulivoimapuiston sähköasemat liitettäisiin uuteen kytkinasemaan 400 kV:n ilmajohtoilla lukuun ottamatta tuulivoimapuiston läntistä osa-aluetta, josta sähkö johdettaisiin maakaapelilla keskimmäisen osa-alueen sähköasemalle.

Vaikutusten merkittävyyttä kuvaavalla neliportaisella luokituksella (ei vaikutusta, vähäinen, kohtalainen, suuri) tarkasteltuna hankkeen sähkönsiirrosta aiheutuvat ympäristövaikutukset on arvioitu kaikissa vaihtoehdoissa vähäisiksi tai korkeintaan kohtalaisiksi kielteisiksi. Kohtalaiset kielteiset vaikutukset kohdistuivat linnustoon vaihtoehdoissa SVE B ja SVE E. Vaihtoehdoista suurimmat ympäristövaikutukset on arvioitu olevan vaihtoehdolla SVE B ja pienimmät vaihtoehdolla SVE F. Elinolojen ja viihtyvyyden, elinkeinojen sekä maankäytön ja aineellisen omaisuuden osalta kohtalaisia tai

suuria kielteisiä vaikutuksia on arvioitu kohdistuvan yksittäisiin asuin-, loma- tai metsäkiinteistöihin kaikissa vaihtoehdoissa.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä

Yhteysviranomaisena toiminut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) on katsonut YVA-menettelystä antamassaan perustellussa päätelmässä hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen riittäväksi. Perusteltu päätelmä sisältää huomioita hankkeesta pääasiassa varsinaisen tuulivoimapuiston toteuttamisen kannalta.

Yhteysviranomaisen mukaan saadun palautteen ja muun selvityksen perusteella sähköasema on haitattominta rakentaa Iin Hervaankuivauksen alueella esittämällä tavalla, mutta yhtiön mukaan asia vaatii vielä lisäselvityksiä. Lisäksi yhteysviranomainen toteaa, että sähkönsiirtovaihtoehtojen jatkosuunnittelussa tulisi pyrkiä ottamaan huomioon myös muut Iin alueelle suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet ja minimoimaan levenevien johtokäytävien haitallisia vaikutuksia yhteissuunnittelun keinoin. Fingrid on todennut lisäksi, että kaavoituksessa tulee selvittää liityntätapa, liityntäpiste ja tarvittavien liityntävoimajohtojen sijainti.

Yleisön osallistuminen YVA-menettelyssä

Yli-Olhavan tuulivoimapuiston yhdistetyn osayleiskaavan valmisteluaineiston ja ympäristövaikutusten arviointiselostuksen nähtävillä olosta on kuulutettu sanomalehdessä sekä virallisilla ilmoitustauluilla ja verkkosivuilla. Aineisto on ollut nähtävillä myös Iin kunnan tiloissa. Hankkeen seurantaryhmä on kokoontunut talvella 2020, ja kaava- ja arviointiselostusta koskeva yleisötilaisuus on pidetty keväällä 2020.

Kaava- ja arviointiselostuksesta on toimitettu yhteysviranomaiselle yhteensä 37 lausuntoa ja mielipidettä. Yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä esitetyissä lausunnoissa korostuu sähkönsiirron osalta erityisesti vaihtoehdon SVE B kulkeminen Simojen kulttuurimaiseman, kahden Natura-alueen sekä luonnonsuojelualueen kautta. Vaihtoehdon SVE B toteuttaminen edellyttäisi vaihtoehdoista myös eniten maa-alaa. Lisäksi lausunnoista nousee esille tuulivoimahankkeen toteuttamisesta aiheutuvat kielteiset vaikutukset linnustoon hankealueen ympäristössä. Vaihtoehtoja SVE E ja SVE F on lausunnoissa pidetty yleisesti vaihtoehdoista parhaimpina.

Annetut mielipiteet ovat koskeneet lähinnä tuulivoimapuiston toteuttamista. Sähkönsiirron osalta palaute on liittynyt pääasiassa maanomistajien oikeudenmukaiseen ja tasapuoliseen kohteluun, voimajohtoon liittyvästä käyttöoikeudesta maksettavan korvauksen määrään, useiden voimajohtojen kohdistumiseen samoille tiloille ja luontoympäristöön kohdistuviin vaikutuksiin.

Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotus

YVA-menettelyn jälkeen hankkeen suunnitelmat ovat tarkentuneet. Tuulivoimapuiston alue on supistunut, ja suunniteltujen sähköasemien määrä on tarkentunut kahteen niiden sijoittuessa tuulipuiston itäiselle ja läntiselle osa-alueelle. Kaavaehdotusvaiheen vaikutusten arvioinnissa on keskitytty sähkönsiirron osalta todennäköisimpään vaihtoehtoon SVE E, jossa kantaverkkoon liittyminen toteutetaan Hervaankuivauksen sähköasemalla kahdella rinnakkaisella 110 kV:n voimajohdolla, sekä sen varavaihtoehtoon SVE F, jossa kantaverkkoon liittyminen toteutetaan 400 kV:n voimajohdolla Tuomelan alueelle rakennet-

tavalla kytkinasemalla. Tuulivoimaloiden määrän vähentämisen seurauksena myös molempia sähkönsiirtovaihtoehtoja on supistettu jättämällä niistä pois läntisimmät osuudet. Myös kaava-YVA-menettelyssä arvioitu vaihtoehto SVE B on jätetty pois tarkastelusta.

Kaavaehdotusvaiheen vaikutusten arvioinnin mukaan sähkönsiirron vaihtoehtoista SVE E ja SVE F aiheutuvat vaikutukset ovat molempien osalta merkittävydeltään muilta osin pääasiassa korkeintaan vähäisiä kielteisiä, mutta vaihtoehdossa SVE E vaikutusten merkittävyys linnustoon on kohtalainen kielteinen, kun lieventämistoimenpiteet (mm. huomiopallojen asentaminen) on otettu huomioon.

Sähkönsiirron vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen on arvioitu kokonaisuudessaan vähäisiksi kielteisiksi molemmissa vaihtoehtoissa. Tuomelan alueella vaikutukset viihtyvyyteen on arvioitu yksittäisten kiinteistön osalta jopa kohtalaiseksi kielteiseksi molemmissa vaihtoehtoissa. Sähkönsiirron maankäyttövaikutukset on arvioitu kokonaisuudessaan vähäisiksi molempien vaihtoehtojen osalta. Vaikutukset elinkeinoihin on arvioitu kokonaisuudessaan vähäisiksi kielteisiksi molemmissa vaihtoehtoissa, mutta metsäalueille on arvioitu kohdistuvan kohtalaista tai suurta haittaa joidenkin pienempien metsäkiinteistöjen metsätalouskäytölle erityisesti, jos vaihtoehdon mukainen voimajohto sijoittuu Fingridin voimajohdon rinnalle. Peltosaluilla on arvioitu kohdistuvan vähäistä haittaa, mutta vaikutuksia voidaan lieventää tarkemmassa suunnittelussa esimerkiksi pylväsijoittelulla ja pylvästyypillä.

Kaavaehdotuksen vaikutusten arvioinnin mukaan Kuuselan sähköasemalta tuleva molempia vaihtoehtoja koskeva voimalinja ylittää kaava-alueella Vitsasuon eteläosan. Mikäli tälle nevaosuudelle suunnitellaan pylväspaikkoja, ne voivat vaikuttaa pintavesivaltaan Vitsasuolle, jolloin vaikutusten merkittävyys voidaan katsoa olevan kokonaisuudessaan enintään kohtalainen kielteinen. Voimalinjausta on mahdollista siirtää 15–20 metriä etelään, jolloin avosuo-osuutta ei ole tarpeen ylittää. Lisäksi arvioinnissa on todettu, että Tuomelaan suunnitellun kytkinaseman koillisreunalla esiintyy suurta herkkyyttä omaavaa luonnontilaisen kaltaista varttunutta lehtomaista kangasmetsää (vaarantunut, VU). Mikäli metsäkuvio kaadetaan kytkinaseman tieltä, häviämisen suojelullinen merkittävyys voidaan arvioinnin mukaan katsoa vähintään kohtalaiseksi kielteiseksi. Kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta vaikutukset sähkönsiirron osalta on arvioitu kuitenkin vähäisiksi kielteisiksi molemmissa vaihtoehtoissa, mikäli luontokohteet otetaan rakentamistöissä oikealla tavalla huomioon.

Kaavaehdotuksessa, joka on hyväksytty vuonna 2021, on osoitettu 110 tai 400 kV:n sähkölinja ohjeellisenä kaavamerkintänä. Molemmat kaavaehdotusvaiheessa tutkitut sähkönsiirron vaihtoehdot SVE E ja SVE F ovat ohjeellisen linjauksen mukaisia. Osayleiskaava on tullut lainvoimaiseksi vuonna 2023.

Yli-Olhavan tuulivoimahankkeen arviointiselostuksen täydennys sähkönsiirron osalta

Kaava-YVA-menettelystä annetun perustellun päätelmän sekä osayleiskaavan hyväksymisen jälkeen Fingridin suunnitelmat Hervan sähkönsiirtoaseman sijoittamisesta ovat tarkentuneet, ja Fingrid edellyttää Yli-Olhavan tuulivoimapuiston voimajohtojen liittämistä Hervan sähköasemalle 400 kV:n ilmajohtolla. Hankkeen yhdistetyssä YVA- ja kaavamenettelyssä tällaista sähkönsiirtovaihtoehtoa ei selvitetty, vaan liittymistä arvioitiin 110 kV:n ilmajohtolla. Tuulipuistoalueen lähellä kulkevat 400 kV voimajohtot ovat Fingridin omistuksessa, ja kytkentä suoraan yhtiön voimajohtoihin ei onnistu muun muassa käyttövarmuussyistä.

Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirron suunnitelmiin on täten tehty muutoksia, minkä takia Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on edellyttänyt YVA-selostuksen täydentämistä perustellun päätelmän ajantasaistamiseksi. Täydennystarve on johtunut Tuomelan ja Hervan sähköaseman väliselle osuudelle suunnitelluista aiempaa korkeammista voimajohtopylväistä sekä uudesta vaihtoehtoisesta reittiosuudesta, joka sijoittuu uuden suunnitellun Petäjäskoski–Nuojuankangas 400+110 kV voimajohdon rinnalle Kuuselan ja Hervan sähköasemien välillä. YVA-selostuksen täydennys perustuu Yli-Olhavan tuulivoimapuiston kaava-YVA-selostukseen, ja lisäksi vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty Fingridin Pyhänselkä–Keminmaa sekä Petäjäskoski–Nuojuankangas voimajohtohankkeiden YVA-selostuksia, jotka on laadittu vuosina 2018 ja 2021. YVA-selostuksen täydennys sähkönsiirron osalta on ollut nähtävillä vuoden vaihteessa 2023–2024, ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä on annettu 11.4.2024.

YVA-selostuksen täydennyksessä on arvioitu viisi sähkönsiirron toteutusvaihtoehtoa. Vaihtoehdossa SVE1 400 kV:n liityntäjohtot läntiseltä Yli-Olhavan ja itäiseltä Kuuselan sähköasemalta kulkevat Tuomelaan, missä voimajohdot yhdistetään samoihin pylväisiin. Tuomelasta voimajohto kulkee yhtenä kaksivirtapiirisenä 2x400 kV:n voimajohtona Fingridin Pyhänselkä–Keminmaa 400 kV:n voimajohdon rinnalla Hervan sähköasemalle. Myös Yli-Olhavan sähköaseman ja Tuomelan välillä voimajohto kulkee lähes koko matkaltaan olevien voimajohtojen rinnalla. Kuuselan sähköasemalta voimajohto kulkee uudessa johtokäytävässä Tuomelaan risteten matkalla suunnitellun Petäjäskoski–Nuojuankangas voimajohdon kanssa. Vaihtoehto SVE2 vastaa muutoin vaihtoehtoa SVE1, mutta Tuomelassa voimajohdot yhdistyvät yhdeksi yksivirtapiiriseksi 400 kV:n voimajohdoksi ja kulkevat vaihtoehtoa SVE1 vastaavasti Hervan sähköasemalle.

Vaihtoehdossa SVE4 400 kV:n liityntäjohto Yli-Olhavan sähköasemalta kulkee Tuomelan kautta lähes koko matkaltaan Fingridin Pyhänselkä–Keminmaa 400 kV:n voimajohdon rinnalla Hervan sähköasemalle. Kuuselan sähköasemalta 400 kV:n liityntäjohto kulkee uudessa johtokäytävässä, kunnes yhtyy Petäjäskoski–Nuojuankangas 400+110 kV voimajohtokäytävään, ja kulkee sen rinnalla Hervan sähköasemalle.

Vaihtoehdossa SVE5 400 kV:n liityntäjohtot Yli-Olhavan ja Kuuselan sähköasemilta kulkevat Petäjäskoski–Nuojuankangas 400+110 kV voimajohtokäytävälle, missä voimajohdot yhdistyvät yhdeksi yksivirtapiiriseksi 400 kV:n voimajohdoksi ja kulkevat Petäjäskoski–Nuojuankangas voimajohdon rinnalla Hervan sähköasemalle. Yli-Olhavan sähköasemalta voimajohto kulkee pääosin Pyhänselkä–Keminmaa voimajohdon rinnalla Tuomelaan, jonka jälkeen se kulkee uudessa johtokäytävässä Petäjäskoski–Nuojuankangas voimajohtokäytävälle saakka. Kuuselan sähköasemalta johtoreitti kulkee myös uudessa johtokäytävässä Petäjäskoski–Nuojuankangas voimajohtokäytävälle saakka. Vaihtoehto SVE6 vastaa muutoin vaihtoehtoa SVE5, mutta voimajohto kulkee kaksivirtapiirisenä 2x400 kV:n voimajohtona Fingridin Petäjäskoski–Nuojuankangas 400+110 kV:n voimajohdon rinnalla Hervan sähköasemalle.

Vaikutusten merkittävyyttä kuvaavalla neliportaisella luokituksella (ei vaikutusta, vähäinen, kohtalainen, suuri) tarkasteltuna eri sähkönsiirtovaihtoehtojen välille ei ole muodostunut suuria eroja. Vaikutusten merkittävyydet on arvioitu korkeintaan vähäiseksi kielteisiksi kaikissa vaihtoehdoissa. Vaihtoehdossa SVE4 vaikutukset nykyiseen maankäyttöön ja aineelliseen omaisuuteen, elinkeinoihin, maa- ja kallioperään, kasvilisuuteen ja luontotyyppeihin sekä linnustoon ja muuhun eläimistöön on arvioitu kuitenkin muita vaihtoehtoja suuremmiksi, koska vaihtoehdossa hyödynnetään molempia

suunniteltuja sähkönsiirtoreittejä ja voimajohtokäyttöön raivattava reitti on pisin, jolloin myös johtoalueen pinta-ala on laajin.

Metsäalueilla johtoalueen laajentamisesta voi kaikissa vaihtoehtoissa aiheutua kohtalaista tai suurta haittaa joidenkin yksittäisten pienempien metsäkiinteistöjen metsätaloustaloudelle erityisesti, jos myös Fingridin voimajohtojen johtoalue sijoittuu saman kiinteistön alueelle. Vaihtoehtoissa SVE1, SVE2 ja SVE4 sähkönsiirtoreittien alle jää muutamia peltolohkoja. YVA-selostuksen mukaan haittoja asutukselle, maatalouteen, maa- ja kallioperään, pintavesiin, kasvillisuuteen ja luontotyypeihin voidaan vähentää huolellisella pylväiden sijoitussuunnittelulla. Linnustoon kohdistuvia vaikutuksia voidaan vähentää tekemällä linjoja näkyvimmiiksi huomiopalloilla riskialtteilla alueilla ja ajoittamalla rakennustyöt pesimäkauden ulkopuolelle. YVA-selostuksen mukaan Yli-Olhavan ja Hervan välillä olevat suurimmat metsäojat, kuten Rahvalo-oja ja Olhavanjoesta lähtevä oikaisu-uoma Kotasuon poikki voisivat olla mahdollisia viitasammakon esiintymispaikkoja. Myös saukko saattaa käyttää edellä mainittuja vesistöumia.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut perustellun päätelmän, jossa se on katsonut hankkeen sähkönsiirron vaihtoehdot toteuttamiskelpoisiksi, kun esitetyt lieventämiskeinot otetaan huomioon. Yhteysviranomaisen katsoo, ettei hankkeesta muodostu merkittävää haitallista vaikutusta ihmisten elinoloihin, terveyteen, viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön. Lähin vakituinen asunto tai loma-asunto sijoittuu yli 100 metrin etäisyydelle voimajohtoreiteistä, ja alle 300 metrin etäisyydellä voimajohtoreiteistä sijaitsee yksittäisiä asuin- ja lomarakennuksia. Maankäyttöön ja elinkeinoihin kohdistuvien vaikutusten osalta yhteysviranomaisen toteaa, että selostuksessa on huomioitu riskit pienten metsäkiinteistöjen omistajille ja esitetty lievennyskeinoja peltotuotannon haittojen ehkäisemiseksi. Jatkosuunnittelussa on edelleen tärkeää käydä vuoropuhelua vaikutusalueen asukkaiden ja maanomistajien kanssa haitallisten vaikutusten lieventämiseksi ja pylväspaikkojen sijoittelussa myös yksittäisten kohteiden osalta.

Maisemavaikutusten osalta yhteysviranomaisen katsoo, että kokonaisuutena hankkeen maisemalliset muutokset eivät ole merkittäviä, vaikka tietyille asuinpaikoille vaikutus voi kuitenkin olla jopa kohtalaisen haitallinen. Muutoksen merkittävyyttä vähentää voimajohtojen sijoittuminen suunnitellun voimajohtojen rinnalle. Jatkosuunnittelussa on tärkeää vähentää maisemallisia muutoksia muun muassa pylvässiirtosuunnittelun avulla.

Linnuston osalta yhteysviranomaisen edellyttää sähkölinjoista aiheutuvan törmäysriskin vähentämistä tekemällä linjoja näkyvimmiiksi huomiopalloin ja liikkuvien rakenteiden riskialteimmilla alueilla. Erityisesti tulee huomioida Kivijärvensuo. Myös muuttolinnuston osalta tulee pohtia hankkeesta aiheutuvien haittojen lieventämiskeinoja. Lisäksi haittoja tulee vähentää ajoittamalla rakentaminen lintujen pesimäkauden ulkopuolelle. Direktiivilajien osalta yhteysviranomaisen toteaa, että erityisesti saukon ja viitasammakon elinympäristöksi soveltuvat ympäristöt on otettava huomioon pylväiden sijoituspaikkojen suunnittelussa, ja tarvittaessa on oikea-aikaisin maastoselvityksin varmistettava, ettei pylväiden pystytyksessä hävitetä tai heikennetä lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Pintavesien osalta yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeessa on syytä välttää virtavesiuomien ylittämistä koneilla ja rantakasvillisuuden poistoa mahdollisuuksien mukaan. Uoman ylittämisen jäljet tulisi korjata, ja lisäksi tulisi jättää vähintään pensaita tai pieniä

puta riittävän leveästi virtavesien varteen. Onnettomuusriskien osalta yhteysviranomaisen toteaa, että voimajohdon rakentamisen ja kunnossapidon aikana työmaalla pitää varautua etukäteen mahdollisiin kemikaali- ja polttoainevuotoihin. Erityistä huolellisuutta tulee noudattaa vesistöjen läheisyydessä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta yhteysviranomaisen toteaa, että jatkosuunnittelussa tulee kuulla alueellista vastuumuseota pylväspaikkojen sijoittelun osalta. Jos kohde sijoittuu rakentamistoimenpiteiden lähelle, se tulee merkitä rakennusvaiheessa maastoon.

Yleisön osallistuminen YVA-menettelyssä

YVA-selostuksen nähtävillä olosta on kuulutettu sanomalehdessä, virallisilla ilmoitustauluilla ja verkkosivuilla. Arviointiselostus on ollut nähtävillä vuodenvaihteessa 2023–2024 viranomaisten verkkosivuilla sekä Iin kunnan tiloissa ja ELY-keskuksessa. Arviointiselostuksen nähtävillä oloaikana tammikuussa 2024 on järjestetty yleisötilaisuus, jossa on perustellun päätelmän mukaan noussut esille muun muassa sopimus- ja lunastusasiat, epätasa-arvoisuus korvausasioissa, ehdotus rakentamisesta valtion maille, voimajohto- ja tuulivoimahankkeiden kokonaisvaikutuksen huomioiminen, reittivaihtoehtojen lopullisuus ja turvaetäisyys asutukseen.

Arviointiselostuksesta on toimitettu yhteysviranomaiselle yhteensä 29 lausuntoa ja mielipidettä. Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa sähkönsiirtoratkaisun tukeutuvan silloisiin voimassa ja vireillä oleviin maakuntakaavamerkintöihin ja kannattaa sähkönsiirtoratkaisua, jossa hyödynnetään yhteisiä johtokäytäviä ympäristövaikutusten minimoimiseksi. Pohjois-Pohjanmaan museon lausunnon sisältö on todettu edellä. Iin Metsänhoitoyhdistys nostaa esille lausunnossaan kohtuuttomat haitat alueen maanomistajille sekä heidän eriarvoisen aseman tuulivoimapuiston alueen maanomistajiin nähden maksettavien korvausten osalta. Yhdistyksen mielestä YVA-menettelyssä tulisi tarkastella enemmän vaihtoehtoisia reittejä, joita myös maanomistajat ovat nostaneet esiin. Yli-Olhavan alueella toimivat yhdistykset ovat muun muassa kritisoineet lausunnossa Herwan sähköaseman sijoittamisen suunnittelua sekä vaatineet osallisten aitoa kuulemistä. Muissa lausunnoissa ei ole ollut erityistä huomautettavaa hankkeesta.

Annetuissa mielipiteissä korostuvat vaihtoehtoisen reitin selvittäminen pääasiassa valtion maiden kautta, epäoikeudenmukaiset korvaukset voimaloista saataviin vuokratuotoihin nähden sekä haitallisten vaikutusten kohdentuminen yksittäisille maanomistajille.

Muut lausunnot voimajohdon suunnittelua varten

Hakija on liittänyt hakemukseen myös Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen 26.2.2024 antaman lausunnon Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirtolinjoista suhteessa maanteihin. Lausunnon antaja on todennut, ettei sillä ole huomauttamista voimajohtojen sijainnista suhteessa maantiehen, sillä pylväät sijoittuvat maanteillä 855 ja 8523 suoja-alueen ulkopuolelle, ja ilmajohto on suunnitellun mukaan sijoitettu vähimmäisetäisyyttä korkeammalle. Lausunnossa todetaan myös, ettei tienpitäjä tee ennakkosopimuksia tiekiinteistöistä rakentamiseen liittyen vaan antaa suunnittelua ohjaavan lausunnon. Johdon sijoittamiseksi tiealueelle tulee hakea lupa Pirkanmaan ELY-keskuksen lupapalveluista.

Valittu johtolinjaus

YVA-selostuksen täydennyksessä arvioituista vaihtoehtoista sähkönsiirron toteuttamiseksi on valittu vaihtoehto SVE4 siten, että käyttöoikeutta voimajohdon sijoittamiseksi Yli-Olhava–Herva ja Kuusela–Herva osuuksille haetaan erillisillä lunastuslupahakemuksilla. Tämä mahdollistaa tuulivoimapuiston toteuttamisen kahdessa vaiheessa. Vaihtoehdossa SVE4 tuulivoimapuiston toteuttaminen ei edellytä voimajohdon sijoittamista Tuomelan alueelle. Näin vaikutukset erityisesti ihmisten elinoloihin ovat jossain määrin vähäisemmät, kun Tuomelan aluetta ei saarreta useilla voimajohdoilla. Vaihtoehto SVE4 ei myöskään edellytä Tuomelan alueelle sijoitettavaa kytkinasemaa, jolloin vaikutuksia alueella luontoselvityksessä todettuun uhanalaiseen luontotyyppiin ei aiheudu. Yhteysviranomainen on myös perustellussa päätelmässä pitänyt hyvänä sähkönsiirtoratkaisua, jossa hyödynnetään yhteisiä johtokäytäviä ympäristövaikutusten minimoimiseksi.

Yli-Olhava–Herva 400 kV voimajohdon pituus on noin 11 kilometriä. Tuulivoimapuiston alueella voimajohto sijoittuu kokonaan uuteen maastokäytävään noin 1,5 kilometrin matkalta, jonka jälkeen voimajohtolinja sijoittuu Simonjoki–Herva 400 kV voimajohdon rinnalle noin yhdeksän kilometrin osuudelta. Samaan johtokäytävään sijoittuu osan matkaa myös Keminmaa–Pikkarala 400 kV voimajohto. Suunniteltu voimajohto risteää Petäjäskoski–Isokangas 400 kV voimajohdon kanssa Yli-Olhavan kohdalla. Voimajohdon lähtöpisteeseen rakennetaan uusi Yli-Olhavan sähköasema, ja Fingrid Oyj rakentaa päätepisteeseen uuden Hervan sähköaseman.

Tehtyjen selvitysten perusteella johtoalueella ei sijaitse arvokohteita, ja haittoja on minimoitu muun muassa sijoittamalla pylvää peltotalueiden ulkopuolelle tai niiden reuna-alueille. Pylväät on lisäksi pyritty sijoittamaan paikoille, jossa maaperä on kantavaa ja esimerkiksi kauemmaksi ojista välttämällä vesistöihin kohdistuvia vaikutuksia.

Hakemuksen mukaan Yli-Olhavan hankkeen läheisyydessä ei sijaitse muita tuulivoimahankkeita, joilla olisi tarve sähkönsiirtoon Yli-Olhavan tuulivoimahankkeen kanssa samalla reitillä. Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaava ja tuulivoimaloiden rakennusluvut ovat lainvoimaisia, eivätkä muiden hankkeiden aikataulut ja suunnitelmat ole olleet yhtä pitkällä. Iso Rytisuon, Tannilan ja Kynkäänsuon tuulivoimahankkeet suunnittelevat sähkönsiirtovaihtoehtoja Yli-Olhavan hankkeesta etelän suuntaan ja Lakkasuon tuulivoimahanke Simojoen sähköasemalle. Kun alueen hankkeiden investointipäätökset ovat epävarmoja ja hankkeet rakentuvat eri aikaan, suunnittelu yhteispylväisiin ei ole ollut teknistaloudellisesti mahdollista eri hankkeiden välillä. Erillisten voimajohtojen etuna on, että ne parantavat häiriönsietokykyä, helpottavat kunnossapitoa ja rajaavat mahdollisten vikojen vaikutuksia, mikä on tärkeää kriittisen sähkönsiirtoverkon näkökulmasta.

LAUSUNNOT

Lunastustoimituksen internetsivuilla tallennetusta lunastusluvasta on poistettu sivut 9-16 tietosuojasyistä

SOVELLETTAVAT LAINKOHDAT

Suomen perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Pykälän 2 momentin mukaan omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttävä korvausta vastaan säädetään lailla.

Lunastuslain 4 §:n 1 momentin mukaan lunastaa saadaan, kun yleinen tarve sitä vaatii. Lunastusta ei kuitenkaan saa panna toimeen, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla taikka jos lunastuksesta yksityiselle edulle koituva haitta on suurempi kuin siitä yleiselle edulle saatava hyöty.

Lunastuslain 4 §:n 2 momentin mukaan lunastuksen hakija voi olla myös yksityisoikeudellinen yhteisö, joka osoittaa yleisen tarpeen vaativan lunastusta ja esittää luotettavan selvityksen siitä, että lunastettava omaisuus tullaan käyttämään aiottuun tarkoitukseen.

Lunastuslain 5 §:n 1 momentin mukaan lunastuslupan antaa hakemuksesta valtioneuvosto yleisistunnossaan.

Lunastuslain 10 §:n 1 momentin mukaan lunastusluvassa on yksilöitävä lunastuksen kohde. Lunastuksen kohde voidaan kuitenkin vähemmän tärkeiltä osiltaan jättää lunastustoimituksessa määrättäväksi, jos lunastus tapahtuu voimansiirtolinjan, maakaasuverkoston tai muun näihin verrattavan hankkeen rakentamista varten ja lunastuksen kohteen yleispiirteistä osoittamista voidaan pitää lunastuslupaa annettaessa riittävänä.

Lunastuslain 58 §:n mukaan, jos töiden kiireellinen aloittaminen tai muut tärkeät syyt sitä vaativat, voi hakija saada oikeuden ottaa haltuunsa lunastettava omaisuus ennen lunastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohtaa.

Lunastuslain 59 §:n 1 momentin mukaan luvan ennakkohaltuunottoon myöntää hakemuksesta lunastuslupan antava viranomainen.

Lunastuslupalain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan hankkeisiin, joissa tarkoituksena on rakentaa maanpäällinen jännitteeltään vähintään 220 kilovoltin ja pituudeltaan yli 15 kilometrin mittainen sähköjohto, kaasun, öljyn tai kemikaalien kuljettamiseen tarkoitettu siirtoputki, jonka pituus on yli 40 kilometriä ja halkaisija DN 800 millimetriä tai muu maanpäällinen sähköjohto tai siirtoputki, jos hankkeeseen sovelletaan YVA-lakia.

Lunastuslupalain 4 §:n 1 momentin mukaan sähköjohto ja siirtoputki on rakennettava teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisella tavalla siten, että ympäristölle ja alueiden käytölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Rakentamisesta ei saa aiheutua kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä.

Lunastuslupalain 4 §:n 2 momentin mukaan sähköjohtoa ja siirtoputkea rakennettaessa on otettava huomioon asemakaava. Alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, sähköjohdon tai siirtoputken rakentaminen ei saa vaikeuttaa alueen käyttämistä voimassa olevassa kaavassa osoitettuun tarkoitukseen.

Lunastuslupalain 4 §:n 3 momentin mukaan lunastuslupapäätöksessä on annettava hankkeesta aiheutuvien merkittävien haitallisten vaikutusten rajoittamiseksi välttämättömät määräykset johdon tai putken reitistä, hankkeen toteuttamistavasta ja ajankohdasta sekä hankkeen vaikutusten tarkkailemisesta.

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖS

Valtioneuvosto myöntää lunastuslain 4 §:n nojalla hakijalle luvan hakemuksen ja siihen liitetyn kartan mukaisesti lunastamalla hankkia pysyvän käyttöoikeuden 400 kV sähkönsiirtojohtoja ja tiedonsiirtolaitteita varten tarvittaviin hakemuksessa lueteltujen kiinteistöjen alueisiin Iin kunnassa. Lunastus alkaa Yli-Olhavan sähköasemalta kiinteistöltä 139-407-109-8 Leväaapa ja päättyy kiinteistölle 139-402-55-8 Hervan sähköasema. Johdon pituus on noin 11 kilometriä.

Lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n 1 momentin mukaisesti vähemmän tärkeiltä osiltaan lunastustoimituksessa määrättäväksi.

Valtioneuvosto myöntää hakijalle lunastuslain 58 §:n mukaisen ennakkohaltuunottoluvan.

Hakijan on noudatettava jäljempänä esitettyjä lunastuslupalain 4 §:n 3 momentin nojalla annettuja lupamääräyksiä.

Perustelut

Voimajohdon lunastushanke mahdollistaa Yli-Olhavan tuulivoimapuiston toteuttamisen. Tuulivoimapuistoon voidaan rakentaa lainvoimaisen osayleiskaavan perusteella 50 tuulivoimalaa, ja puiston kokonaisteho tulee olemaan noin 400 MW. Hankkeelle on myönnetty sähkömarkkinalain mukainen hankelupa. Tämän perusteella valtioneuvosto katsoo, että hanke on yleisen tarpeen vaatima.

Valtioneuvosto katsoo, että hakijan hakemat käyttöoikeuden rajoitukset ovat vastaaville hankkeille tavanomaisia ja lunastuksen tarkoituksen saavuttamiseksi välttämättömiä ja oikeasuhtaisia. Hakemuksen mukaiselle johtolinjaukselle on kattavasti selvitetty vaihtoehtoja, ja niiden vaikutuksia on arvioitu ympäristövaikutusten arviointimenettelyissä, jonka jälkeen linjausta on tarkennettu yksityiskohtaisemmassa jatkosuunnittelussa. Valtioneuvosto katsoo hakemuksen mukaisen voimajohdon tarkoituksenmukaiseksi ja perustelluksi eikä lunastuksen tarkoitusta voida yhtä sopivasti saavuttaa millään muulla tavalla.

Hankkeesta yleiselle edulle saatava hyöty on todettu edellä yleisen tarpeen vaatimuksen perusteluissa. Hakija on teknistaloudelliset reunaehdot huomioiden minimoinut hankkeen haitallisia kokonaisvaikutuksia ympäristölle, alueidenkäytölle ja yksityiselle edulle ympäristövaikutusten arviointimenettelyissä esille nousseiden seikkojen perusteella. Haittoja on ehkäisty muun muassa sijoittamalla pylväitä vaikutuksia lieventävällä tavalla, ja lisäksi merkittäviä haittoja rajoitetaan ja vältetään jäljempänä luetelluilla lupamääräyksillä. Valtioneuvosto toteaa, että hankkeen haitalliset vaikutukset ovat vastaaville hankkeille tavanomaisia ja lunastuksen edellytysten kannalta kohtuullisia ja hyväksyttäviä eikä rakentaminen vaikeuta alueiden käyttämistä maakunta- ja yleiskaavoissa osoitettuihin tarkoituksiin. Valtioneuvosto katsoo, että yleiselle edulle saatava hyöty on suurempi kuin yksityiselle edulle tuleva haitta eikä johdon rakentamisesta aiheudu kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä.

Hakija on hakemuksessa pyytänyt ennakkohaltuunottoluvan myöntämistä voimajohdon rakentamista varten, koska tavoitteena on ollut tehdä hankkeen rakentamispäätös vuonna 2025 ja saada voimansiirtojohto käyttöön otettua vuonna 2026. Tuulivoimapuiston osayleiskaava ja voimaloiden rakennusluvat ovat lainvoimaisia, joten valtioneuvosto katsoo, että kiireellisyysedellytys täyttyy ja ennakkohaltuunottolupa voidaan myöntää haetun mukaisesti.

Valvontaviranomainen on lunastuslupahakemuksesta jättämässään lausunnossa antanut hankkeen toteuttamiselle lupamääräykset, jotka perustuvat YVA-menettelyissä tehtyihin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin ja jotka hakija on hyväksynyt. Valtioneuvosto katsoo valvontaviranomaisen esittämät lupamääräykset perustelluiksi ja kohtuullisiksi merkittävien haitallisten vaikutusten rajoittamiseksi.

Vastaus lausunnoissa esitettyihin vaatimuksiin

Valtioneuvosto toteaa, että Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoa koskevat lunastuslupapäätökset on valmisteltu lunastus- ja lunastuslupalain mukaisesti, ja ne käsitellään samassa valtioneuvoston yleisistunnossa. Vuonna 2018 voimaan tulleet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat muun muassa uusiutumiskykyistä energiahuoltoa. Tavoitteiden mukaan voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista säädetään alueidenkäyttölaissa (132/1999), ja kyseisen lain mukaan alueiden käyttöä koskevat tavoitteet ja suunnitelmat on otettava huomioon suunniteltaessa ja päätettäessä myös muun lainsäädännön nojalla ympäristön käytön järjestämisestä. Valtioneuvosto toteaa myös, että maanomistajien lausunnoissa esitetty vaihtoehtoinen reitti sijoittuu pääosin omaan johtokäytävään, kun lupahakemusten mukaiset Yli-Olhava–Herva ja Kuusela–Herva voimajohtoreitit sijoittuvat pääosin olevien tai jo suunniteltujen voimajohtojen rinnalle.

Voimajohdon suunnittelua on ohjannut keskeisesti myös maakuntakaava ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyt, joissa on arvioitu useita sähkönsiirron reittivaihtoehtoja. Yli-Olhavan tuulivoimapuisto sijoittuu voimassa olevassa vaihemaakuntakaavassa seudullisesti merkittävälle tuulivoimaloiden alueelle, ja vuonna 2025 voimaan määrättyssä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa on osoitettu Yli-Olhavan alueelle sijoittuvat olevat ja uudet kantaverkkoyhteydet sekä energiahuollon alue Hervan alueelle. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyissä on todettu, että hakemuksen mukainen voimajohtoreitti on haitallisten vaikutusten lieventämistoimin toteuttamiskelpoinen. Lisäksi tuulivoimapuiston osayleiskaava ja sen perusteella myönnetty tuulivoimaloiden rakennusluvat ovat lainvoimaisia. Valtioneuvosto toteaa, että hakemuksen mukainen voimajohtoreitti ja ennakkohaltuunottolupa ovat perusteltuja.

Voimajohdon yksityiskohtaisempi suunnittelu tehdään teknistaloudellisten reunaehtojen puitteissa. Jatkosuunnittelussa on huomioitu YVA-menettelyissä esille nousseet merkittävimmät haitalliset vaikutukset reitin sijaintia tarkentamalla ja asettamalla voimajohdon rakentamiselle lupaehtoja. Maisemaselvitysten perusteella Olhavanjoen alueella ei ole todettu olevan erityisiä maisema-arvoja. Voimajohtolinjaus ylittää Olhavanjoen nykyisten voimajohtojen rinnalla, joten jokialueen maisema ei muutu merkittävästi. Toisaalta voimajohtopylväät, jotka sijoittuvat korkeille maastonkohdille tai kohditiisuoraan rinnettä vastaan, kuten Kaihuanvaaran kautta esitetty reitti olisi kulkenut, voivat aiheuttaa myös huomattavia maisemavaikutuksia. Ilmajohdo on maakaapelia kustannustehokkaampi ratkaisu, mikä korostuu erityisesti pidemmällä johto-osuuksilla. Maakaapelin edellyttäminen on perusteltua esimerkiksi arvokkailla maisema-alueilla ja tiiviisti asutuilla alueilla.

Lunastuslain 29 §:n mukaan lunastettavan omaisuuden omistajalla on oikeus saada täysi korvaus aiheutuvista taloudellisista menetyksistä. Korvaukset maanomistajille määritetään lunastustoimituksessa, ja ne muodostuvat kohteen-, vahingon- ja haitankorvauksista.

Myönnetty oikeudet

Yli-Olhava–Herva 400 kV voimajohdon pituus on noin 11 kilometriä, ja johtoaukean leveys on 42 metriä. Johtoaukean kummallekin puolelle lunastetaan 10 metriä leveät reunavyöhykkeet, joilla kasvavien puiden korkeus on rajoitettu siten, etteivät ne aiheuta vaaraa johdolle. Rakennusrajoitus koskee koko johtoaluetta reunavyöhykkeineen.

Johdon omistajalla on sähkön ja tiedon siirtämiseen tarpeellisten johtojen, pylväiden ja muiden laitteiden rakentamista, käyttöä, tarkastamista, kunnossapitoa, korjaamista ja uusimista varten oikeus:

- 1) pystyttää ja pitää johtoaukealla sähkönsiirtojohto pylväineen, johtoköysineen ja muine laitteineen sekä tiedonsiirtoon liittyvine laitteineen,
- 2) suorittaa tarpeellisia mittauksia johtoaukealla ja suorittaa maadoituksia, joista aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen maanomistajille,
- 3) pitää johtoaukea vapaana puista, vesoista ja muista esineistä, jotka saattavat vaikuttaa häiritsevästi johdon käyttöön ja kunnossapitoon,
- 4) poistaa johtoaukealta rakennukset ja muut rakenteet, joiden paikoillaan pitämisestä tai sinne pystyttämisestä ei ole erikseen sovittu,
- 5) sopivalla tavalla merkitä johtoaukean rajat niin, että ne ovat helposti havaittavissa,
- 6) merkitä reunavyöhykkeellä sekä erityisestä syystä myös johtoalueen ulkopuolella kasvavat puut, jotka korkeutensa takia saattavat olla vaarallisia johdon säilymiselle, ja kaataa tällaiset puut, jollei metsänomistaja itse huolehdi niiden kaatamisesta. Johtoalueen ulkopuolella tapahtuvasta puiden kaatamisesta aiheutuva vahinko korvataan erikseen maanomistajalle.
- 7) Johdon omistajan lukuun työskentelevillä henkilöillä on oikeus jalan tai ajoneuvolla liikkua johtoaukeaa pitkin pylväältä toiselle. Hakijalla on oikeus tätä varten tehdä sinne väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja, tehdä ja kunnossapitää johtoaukealla olevissa aidoissa tarpeellisia veräjiä sekä käyttää hyväkseen johtoaukealle johtavia kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisillä taikka muilla työkoneilla ja ajoneuvoilla.

Lunastettava käyttöoikeus rajoittaa omaisuuden luovuttajan oikeuksia seuraavasti:

- 1) Johtopylväiden rakenteiden väliin ja kolmea (3) metriä lähemmäksi niiden ulkopuolelle ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja ja rautatien käytölle tarpeellisia laitteita lukuun ottamatta.
- 2) Aitoja ei saa kiinnittää pylväisiin eikä tukirakenteisiin.
- 3) Ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä eikä tieoikeutta perustaa kolmea (3) metriä lähemmäksi pylväsrakenteita. Etäisyys luetaan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.
- 4) Johtoaukealla ei saa ilman erityistä lupaa kasvattaa puita eikä pitää rakennuksia tai kahta (2) metriä korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja

lukuun ottamatta. Rakennuksia ei saa rakentaa johtoaukealle tai reunavyöhykkeelle.

- 5) Reunavyöhykkeillä kasvavat puut saavat johtoaukean reunassa olla enintään 10 metriä korkeita ja muulla osalla reunavyöhykettä niin paljon sanottua mittaa korkeampia kuin puiden etäisyys on johtoaukean reunasta.
- 6) Johtoaukealla ja sen läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saat-
taa aiheutua vaaraa johdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Lupamääräykset

- 1) Johdon omistajan on laadittava suunnitelma arvokkaisiin luontokohteisiin kohdistuvien haitallisten vaikutusten rajoittamisesta. Suunnitelma on toimitettava tiedoksi valvontaviranomaiselle (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) ennen rakentamisen aloittamista.
- 2) Johdon omistajan on asennettava voimajohtorakenteisiin lintujen törmäysriskiä vähentävät huomiorakenteet avoimilla alueilla, kuten pelloilla ja avoimilla tai harvapuustoisilla soilla. Rakenteiden toteuttamisesta ja sijoittamisesta on laadittava tarkempi suunnitelma, joka on toimitettava valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi ennen rakentamisen aloittamista.
- 3) Johdon omistajan on ennen rakentamisen aloittamista selvitettävä viitasammakon esiintyminen Rahvalo-ojan ja Olhavanjoen ylityspaikoilla sekä pylväspaikoilla ja -väleissä: Yli-Olhava–Herva, pylväsvälit 0–6. Selvitystulokset on toimitettava viipymättä valvontaviranomaiselle. Mikäli lajia havaitaan, rakentaminen on toteutettava ensisijaisesti siten, ettei luonnonsuojelulain 78 §:ssä tarkoitettuja viitasammakon lisääntymis- tai levähdyspaikkoja hävitetä tai heikennetä. Muussa tapauksessa lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämiseen tai hävittämiseen on haettava luonnonsuojelulain 83 § mukaista poikkeuslupaa.
- 4) Johdon omistajan on laadittava työohje harustettujen pylväiden rakentamisesta haitallisten vesistövaikutuksien rajoittamiseksi. Valvontaviranomaisen tulee hyväksyä työohje ennen rakentamisen aloittamista. Happaman valunnan ja sedimentin joutumista vesistöihin ja ojiin on pyrittävä estämään.
- 5) Luonnontilaisten purojen uomien luonnontila on säilytettävä. Lähteiden ympäristössä tulee säätää matala puusto/pensasto. Purojen (Vaaranoja ja Rahvalo-oja) ylityksessä tulee käyttää väliaikaisia siltoja.
- 6) Pylväiden sijoittelussa tulee huolehtia, ettei haitallista pohjaveden purkautumista tapahdu rakentamistöiden seurauksena (YSL 17 §, VL 3 luku 2 §).
- 7) Johdon omistajan on varmistettava muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamien kiinteiden muinaisjäännösten suojaaminen rakentamisen aikana. Muinaisjäännöskohde Jättiläishalme on merkittävä maastoon ennen töiden aloittamista. Mikäli rakentamisen aikana havaitaan ennestään tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä, on toimenpiteet keskeytettävä ja havainnot ilmoitettava Museovirastolle viipymättä (muinaismuistolaki 2 § ja 14 §).

MUUTOKSENHAKU

Lunastuslupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valitusaika on 30 päivää tiedoksisaannista. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Lunastuslain 87 §:n mukaan ennakkohaltuunotto-luvan myöntämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea valittamalla muutosta.

Ympäristö- ja ilmastoministeri

Sari Multala

Erityisasiantuntija

Eija Kinnunen

TIEDOKSI

Maanmittauslaitos
Lupa- ja valvontavirasto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Iin kunta
Hakija
Kiinteistönomistajat

LIITTEET

Valitusosoitus
Kartta
Johtoaluekuva

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos on kysymyksessä sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteen oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi, kotikunta ja puhelinnumero
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa, asiamiehensä tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustajansa taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuo- mioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä valitusosoitukseen
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen perille

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisellä

tiedonsiirtomenetelmällä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen on saavuttava valitusviranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15.

Korkeimman hallinto-oikeuden virka-aika on maanantaista perjantaihin kello 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

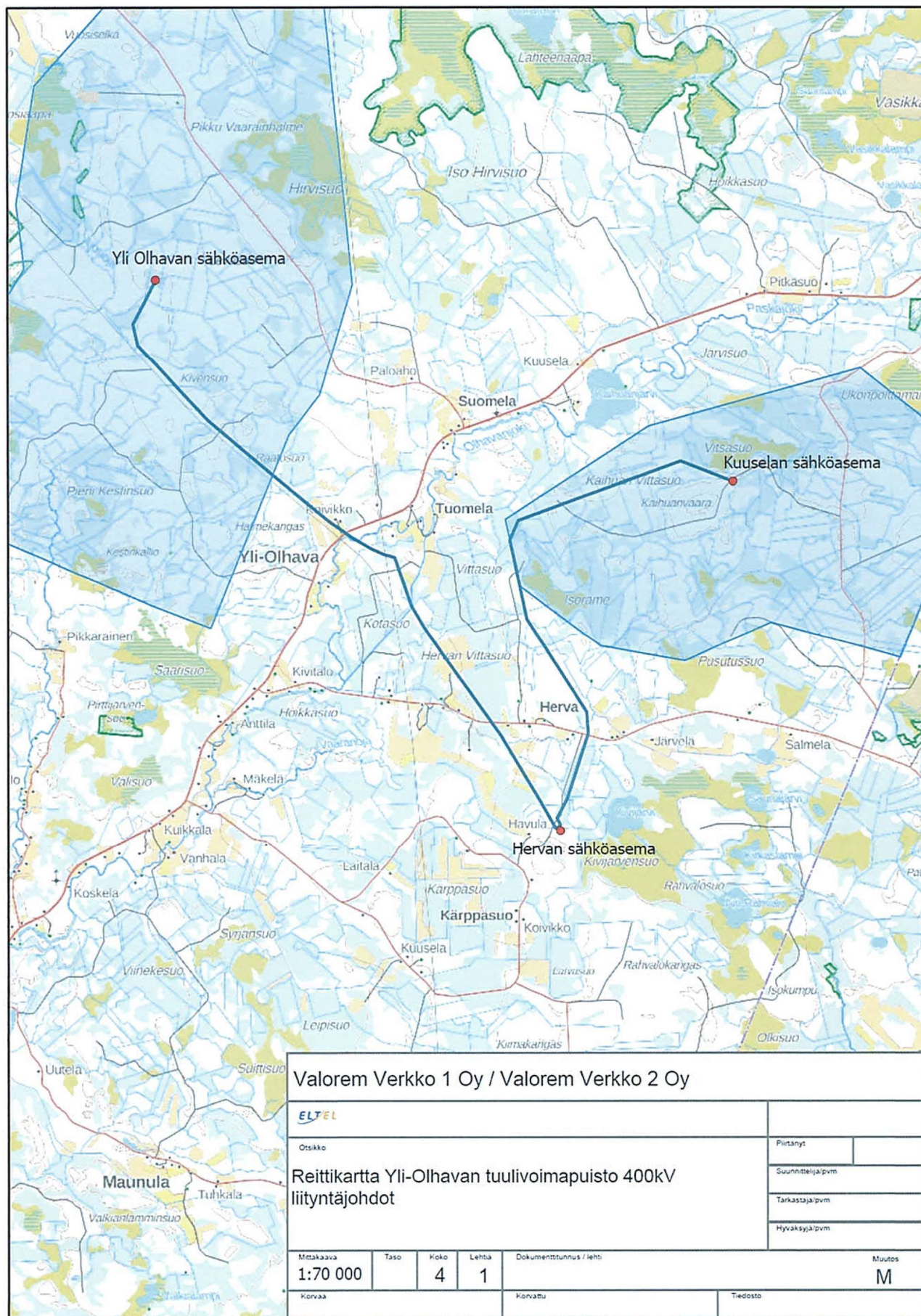

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki
käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
puhelinvaihe: 029 56 40200
telefax: 029 56 40382
sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Oikeudenkäyntimaksu

Asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla oikeudenkäyntimaksu. Maksun suuruus on 610 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.
<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455/#P5>

L174 Herva -
Yli-olhava 400 kV

BUILDING LINE

10m

21m

21m

10m

BUILDING LINE

1317 Kerimäe -
Pikkarala 400 kV

2034 Sinaioeki -
Herva 400 kV

4174 Herva -
Yli-Olhava 400 kV

Elasty

10m 21m 41m 41m 21m 10m

124

SUTU

VALCREM JOHTO 100Y

ELTEL

Type
HERVA - YLI-OLHAVA 400 kV
SUTU/DESIGN CODE 4174
JOHTOALUE/RIGHT OF WAY
PYLVAAT/SUPPORTS 5-14 (Work numbers)

Scale Level Sex Sheets Document code / sheet
4133-72-003

Approved by
Approved by
File name

Order by
JERE
Checked by
JERE
Approved by
TUOMO
Approved by
TONI

17.12.2022
14.12.2022
14.12.2022

Revision
M 0

[illegible]

